

از مقالات وارده

بعضی مقاله های مفید در موضوعهای مختلف اداره رسیده که بجهت تنگی جا تاکنون نتوانسته ایم آنها را درج بکنیم. درینجا بعضی از آنها را بطور اختصار درج و بقیه را بشماره های آینده میگذاریم:

۱ - تربیت زنان

تعلیم و تربیت در طایفه نسوان که تربیت اولی اطفال یعنی مهمترین قسمت‌های تربیتی آنان بعهدۀ آنهاست از چندین نقطه نظر لازم و ضروری بنظر میآید. زنان میزان ترقی یک ملت و موقع آنان درین جهان حایز بزرگترین درجه از عظمت میباشد. زنان گوهرهای گرنهائی هستند که تاکنون در جامعه ملیت، قدر و قیمت آنان شناخته نشده است.

تعلیم و تربیت زنان هم خوشبختی شخصی را تهیه و هم قوه تازه در هیئت اجتماع تولید میکند و این قوه آنها را در فراهم آوردن موجبات تعالی و وسایل ترقی شریک مرد هامیسازد. در نتیجه همین تعلیم و تربیت است که مشاهده می‌نمائیم امروزه نسوان سایر ممالک در عزت و مناعت نفس و علو اخلاق بهره کافی برده و شعایر محبت و سرائر عشق بی آرایش را در قلوب مردان خود جای داده اند.

زن در عالم متممین بحقوق مدنی و سیاسی نایل شده و در همه جا در وظایف و مساعی عمومی شرکت جسته و در انتظام و آسایش بشری کوشش میکنند. اما زنهای مملکت ما بقدری گرفتار بد بختی و اسیر سرپنجه رنج و ذلت هستند که خارج از تصور است. این بیچارگان از هر جهت بیچاره ترین تمام طبقات بوده و معاملاتی که در باره اسرای قرون وسطی میشد در باره آنها معمول است و از روی راستی و حقیقت میتوان گفت که طایفه ای بدبخت تر و محرومتر از زنان ایران نیست.

چنانکه در بعضی از مقاله‌ها اشاره کرده‌اید سعادت و خوشی هر قوم و ملتی مربوط و منوط بخوشبختی زن است. مرد وزن هیچیک بتهائی انسان نیستند و هر دو در تهیه و ایجاد نیکبختی و افتخار انسانی شریک و انسان کامل عبارت از هر دو آنهاست.

اگر کسی امروز در ایران بحال زن رحمت آورد و کلمات تلافی و عطاوت را در باره آنها بگوید فوراً عالم نمایان دینفروش که از خدا و خلق غیر از خویشتن چیزی را نمی‌بینند او را بمبداء خطیئات و مرکز سیئات نامیده باچاق تکفیر نرش را میکوبند و بنضیحتین و شرمنا کترین طرزی طرد و تبعیدش را تقاضا مینمایند.

اگر کسی پیدا شود و باین زبان بسته‌ها بگوید که شارع مقدس و مؤسس دین مبین اسلام نسوان را از مذلت و گمنامی رهائی بخشود، اعراب را از دختر کشی ممانعت فرمود و این فرشته‌های منزله را در هیئت اجتماعی مقامی داد و حقوق و امتیازات مخصوص برای آنها تعیین فرمود بی تأمل برای قتلش دامن همت بکمر میزنند.

هنوز مردم ایران جز خدمت خانه و افزودن نسل کار دیگری از زن انتظار ندارند و هنوز هم در تحت تأثیر موهومات و خرافات دین بدینا فروشان باقی و معتقدند که زن مسبب بد بختیهاست، زن ناقص العقل است، زن شیطان رجیم است، زن نباید در راه پر زحمت زندگانی قدم بزند، زن نباید باشرافت و عفت و نجابت بسعی و عمل و کاری مشغول باشد، زن نباید برای جلوگیری از مفاسد اخلاقی و انحطاط نفسانی تحصیل هنر و کسب کمال و افتخار نماید، زن نباید در حقوق مدنی و سیاسی بهره و نصیبی داشته باشد و بالاخره عقیده اینها اینست که غیر از بچه داری

و آشپزی و جاروب کردن خانه کار دیگری از زن ساخته و پر داخته نیست و حال آنکه استعداد و ذکاوت و قابلیت زنان ایرانی کمتر از مال زنان فرنگی نیست و بوسیله تربیت و تعلیم اینها نیز میتوانند برای ترقی و سعادت نوع خود بکوشند و خود را جزو آثرنها بکنند که ویکتور هگو در باره آنها گفته است که «قرن بیستم قرن زن است».

مصطفی ضابطائی طهرانی معلم ادبیات فارسی و عربی و انگلیسی
در مدرسه ایرانیان بمبئی

۲ - مسؤلیت مردها در تربیت زنان

اگر در ممالک فرنگ بعضی از زنهای نامی و تاریخی بوجود آمده و شهرت و معروفیت پیدا کرده اند عجب نیست زیرا که قرنهاست در آن ممالک در تربیت و تعلیم زنان میکوشند. برای دختران بقدر پسران مدرسه‌ها و دارالترتیبها و نمایشگاهها و کتابها و انجمنها و روزنامه‌ها موجود است و البته اینها بی اثر نخواهد بود اگر مردان ایران هم مثل سایر ملل از کوچکی میان دختر و پسر و در بزرگی میان زن و مرد فرقی نگذاشته و در تربیت و تعلیم آنها بدون ملاحظه میکوشیدند حتماً زنان ایرانی هم راه شرافت و سعادت را پیش میگرفتند و نسبت به استعداد فطری و کسبی خود در خوشبختی و ترقی جامعه شرکت مینمودند. ولی جای تاسف است که مردان امروزی ایران هنوز در همان عقاید قدیم و رسوم دیرین باقی مانده و خیال میکنند که زن نسبت بمرد وجودیست بی اهمیت و لیاقت و هرگز قادر بتحمل بار مسؤلیت امور اداری و اجتماعی نیستند. حالا من سؤال میکنم این همه پسران ایرانی که مدتها در خارجه و داخله مشغول تحصیل بوده و مبالغی گزاف درین راه صرف کرده اند

آیا چه خدمتی بوطن خود کرده و در آبادی و اصلاح مملکت و ترقی آن کدام قدمهای جدی و مفید را برداشته اند.

پس در ایران باید اول مرد ها را تربیت کرد تا اخلاق و عادات نیکو فرا گیرند و بفهمند که در تربیت و تعلیم دختران خود مسؤلیت بزرگی دارند و زن نباید مانند عروسک دست آنان باز یچه شده همواره خائف و لرزان و بیحس و مطیع اوامر و حشیانه آنان بشوند. مردان ایران باید بدانند که قسمت بزرگی از بدبختیهای آنان از نداشتن زنهای با تربیت و با علم است و تا زنان ایران تربیت نشوند و دختران ایرانی مانند پسران از نعمت علم و معرفت بهره مند نشوند هیچوقت ملت ایران روی حیات حقیقی اجتماعی را نخواهد دید و هرگز ثمره زندگانی شیرین یک خانواده خوشبخت را نخواهد چید.

کمیته اشرف تبریزی

۳ - تربیت و تعلیم در میان پارسیان هند

چون در شماره هفتم مجله اشاره شده بود که برای توسیع دایره معارف ایران خوبست از پروفیسور های پارسی هند دعوت بشود، لازم دیدم چند کلمه در خصوص این گروه فرزندان ایران یعنی پارسیان هند بنویسم. گرچه بنده ایرانی هستم اما سالهاست در میان پارسیان هند زیست دارم و تا یکدرجه از استعداد آنان باخبرم. در خصوص تربیت و تمدن اینان شرحی جداگانه بزبان انگلیسی که سواد را پورت رسمی دولتیست راجع بتعلیم و تربیت پارسیان هند میفرستم که عرایض مرآتصدیق میکند. چنانکه درین را پورت ملاحظه میکنید بموجب احصائیة رسمی سال ۱۹۱۱ راجع بتعلیم و تربیت در میان پیروان مذاهب مختلف هند،